

Warszawa, 20 czerwca 2025 roku

dr hab. sztuki, arch. Joanna Walendzik-Stefańska, prof. ucz.

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Wydział Architektury Wnętrz

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr Tomasza Piwińskiego

**w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie artystycznej Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki,
wszczęty przez Radę Doskonałości Naukowej na podstawie wniosku z dnia 21.11.2024 roku.**

Podstawa prawna recenzji:

1. Uchwała Uczelnianej Rady do Spraw Nauki i Jakości Kształcenia Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu nr H/30/URN i JK/2024-2025 z dn. 19 maja 2025 r. o powołaniu mnie w skład Komisji Habilitacyjnej z funkcją Recenzentki
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce art. 219 ust 1 pkt 2
3. Ustawa z dnia 14.03.2003 r. O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki. Dz. U. z 2003r. Nr 65, poz. 595; ze zmian. Dz. U. z 2005r. Nr 164, poz. 1365; Dz. U. z 2010 r. Nr 96. poz. 620; Nr 182, poz. 1228; Dz. U. z 2011r. Nr 84, poz. 455 z późniejszymi zmianami.
4. Regulamin przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki w dyscyplinie artystycznej Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki w Uniwersytecie Artystycznym Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu (Uchwały Senatu UAP im. Magdaleny Abakanowicz nr 21/2021/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. i 44/2023/2024 z dnia 24 czerwca 2024 r.)
5. Uchwała Senatu UAP w Poznaniu nr 110/2018/2019 r.

Przedstawione materiały:

I. Dokumenty postępowania habilitacyjnego:

II. Ilustrowane opracowania autorskie w formie papierowej i elektronicznej:

1. *EQUILIBRE* dorobek zawierające

- dane wnioskodawcy (pełnione funkcje, formy zatrudnienia)
 - spis dorobku dydaktycznego
 - spis dorobku naukowego
 - spis dorobku artystyczno-projektowego
 - kopie dokumentów (dyplomy ukończenia studiów, dyplom doktorski nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, certyfikaty językowe, dyplom członkowski UAP w PLGBC)
2. *EQUILIBRE portfolio*
3. *EQUILIBRE autoreferat*
4. *EQUILIBRE portfolio prac studenckich*

Wykształcenie, stopnie naukowe i praca zawodowa Habilitanta

Pan doktor Tomasz Piwiński jest absolwentem licencjackich studiów niestacjonarnych Kierunku Architektura Wnętrz, prowadzonych na Wydziale Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu (dyplom z wyróżnieniem rok 2004) oraz magisterskich studiów Kierunku Architektura

i Urbanistyka na Wydziale Architektury i Wzornictwa obecnego UA im Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu (dyplom z wyróżnieniem rok 2008).

W roku 2015 Habilitant uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Praca doktorska zatytułowana *Kształtowanie zabudowy mieszkaniowej w celu optymalizacji pozyskiwania energii słonecznej* została przygotowana pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Radosława Barka.

Doświadczenie zawodowe Habilitanta to wieloletnia praca twórcza w obszarze zarówno architektury, architektury wnętrz oraz wystawiennictwa prowadzona indywidualnie oraz w ramach autorskiego Biura Projektowego *EQ_Studio* (od 2019 r).

Przebieg pracy na uczelni, praca naukowa i działalność popularyzatorska.

Pan Tomasz pracę na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu rozpoczyna w roku 2009 w Zakładzie Technik Przekazu Projektowego, jako wykładowca przedmiotu Rysunek projektowy. W latach 2012-2016 pracuje na stanowisku asystenta w Pracowni Planowania Urbanistycznego, pracowni kierowanej prof. dr hab. Aleksandra Grygorowicza. Po uzyskaniu stopnia doktora, od roku 2016 roku na stanowisku adiunkta kontynuuje współpracę w Pracowni Projektowania Przestrzennego i Urbanistyki dr

hab. Elżbiety Raszeja, prof. UAP.

Od roku 2019 jest Kierownikiem Pracowni Architektury Zrównoważonej, w Katedrze Architektury Wydziału Architektury i Wzornictwa.

W trakcie pracy na Wydziale Architektury i Wzornictwa piastuje wiele

funkcji m.in.: - Sekretarza komisji dyplomowych (2014-2020)

- Sekretarza Konkursów na stanowiska dydaktyczne (2014-2017)

- Członka Komisji egzaminacyjnych egzaminów wstępnych (2014-2017)

- Koordynator Studiów Anglojęzycznych / Study in English (2020 – 2023)

- Członka Rady Naukowej Wydziału Architektury i Wzornictwa (od 2019)

- Kierownika Biblioteki Materiałowej Instytut Wdrażania Idei (od 2024)

- Koordynatora Wydziału do spraw ewaluacji jakości działalności naukowej za lata (2022 -2024) - Przedstawiciela UAP w PLGBC (od 2020)

- Członka Wydziałowej Komisji przyznającej stypendia w ramach programu Erasmus

Popularyzując sztukę projektowania pełni funkcje :

- Sekretarza eliminacji konkursu im. prof. arch. Władysława Czarneckiego organizowanego przez SARP 2015-2019)

- Sekretarza Sądu Konkursowego oraz Kuratora pokonkursowej wystawy konkursu na zagospodarowanie ul. Kościelnej w Poznaniu (2018)

- Sekretarza Konkursu Architektura i Sztuka Projektowania Krajobrazu pt. *Mieszkać w mieście. Koncepcja kształtowania nowych osiedli mieszkaniowych w strukturze przestrzennej Poznania*

Obecnie pełni funkcje prodziekana Wydziału (Kadencja 2024 – 2028), koordynatora procesu ewaluacji, członka Komisji ds. oceny nauczycieli akademickich, członka Senatu Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu oraz kontynuuje pracę w innych w/w jednostkach organizacyjnych.

Zainteresowanie energo-oszczędnością w architekturze, źródłami energii odnawialnej , problematyką domów pasywnych wykazuje zarówno w wykładach zewnętrznych jak i udziałem w programach badawczych.

Prace badawcze w których uczestniczył Habilitant to programy finansowane ze środków subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego uczelni w latach 2015 – 2024:

- *Maksymalizacja potencjału pozyskiwania energii słonecznej poprzez optymalizację formy budynków i układów zabudowy* 2015 /2016
- *Kształtowanie miejskiej tkanki urbanistycznej w celu optymalizacji pozyskiwania energii słonecznej* 2016 /2017
- *Konwersja energii słonecznej - optymalne formy struktur urbanistycznych* 2018 / 2019/2020 - *Kształtowanie struktur urbanistycznych o niemal zerowym zapotrzebowaniu na energię* 2020 /2021

Tematyka ta zdecydowanie dominuje także w innych działaniach badawczych Habilitanta: - Publikacja pokonferencyjna Międzynarodowa Konferencja Naukowa Przedmiot Architektura Środowisko. Instytut Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej 26.04.2017 - ekspertyza dla Politechniki Poznańskiej *Badania właściwości energetycznych struktury urbanistycznej* Zamawiający dr hab. inż. arch. Radosław Barek 2018. Kolejne lata to poszukiwania metody pozyskiwania architektury niskoenergetycznej i niemal zero energetycznej, Są to badania zatytułowane *Passive House Professionals* 2021/2024. Problemy projektowania domów pasywnych i nowe materiały w kontekście oszczędności energetycznych dominują też w wykładach zewnętrznych Habilitanta:

- *Naturalne spotkanie* 2.04.2019 Politechnika Poznańska, Wydział Architektury, Centrum Wykładowe Politechniki Poznańskiej wspólnie z Tomaszem Mieleszyńskim, Radosławem Barkiem - cykl otwartych wykładów dla chińskiej Qinghai Normal University, Xining 2019
- Międzynarodowa konferencja UPT Erasmus Staff Week Porto, Portugalia 2024

Jako przedstawiciel uczelni w PLGBC uczestniczy też regularnie w organizowanych konferencjach Green Building.

Dydaktyka:

Habilitant jest doświadczonym i aktywnym dydaktykiem Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Różnorodność prowadzonych przedmiotów od wspomagających proces projektowania jak *Budownictwo, Materiały i technologie, Rysunek Projektowy, Infrastruktura w projektowaniu* wewnątrz do przedmiotów typowo projektowych jak *Projektowanie architektoniczne, Projektowanie urbanistyczne, Architektura zrównoważona i energooszczędna, Planowanie Przestrzenne i Regionalne* daje mu kompleksowe spojrzenie na proces edukacji przyszłych projektantów. Wydaje się, że jest niezbędnym i wyjątkowo ważnym elementem w strukturze dydaktycznej wydziału. Tym bardziej, że zakres merytoryczny wykładów i obszar zainteresowań Habilitanta jest aktualny w kontekście obecnego rozwoju cywilizacji i nowatorski w kontekście programów dydaktycznych

polskich uczelni artystycznych.

Obecnie w ramach Wydziału Architektury i Wzornictwa, Katedry Architektury (studia dwustopniowe, sześcioletnie, stacjonarne) prowadzi *Pracownię Architektury Zrównoważonej* dla II roku studiów magisterskich i dyplomującą, *Nowoczesne technologie i konstrukcje w obiektach budowlanych*, *Praktyki inwentaryzacyjne* oraz przedmiot do wyboru *Projektowanie architektoniczne*.

Jest też recenzentem 23 prac licencjackich i magisterskich (dwóch wydziałów UAP: Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii, Wydziału Architektury i Wzornictwa) oraz promotorem 20 prac dyplomowych Wydziału Architektury i Wzornictwa. W latach 2014-2019 opiekuje się też studentami Programu Erasmus, jest też aktywny przy organizacji i ocenie studenckich konkursów. W prowadzonej obecnie przez Habilitanta *Pracowni Architektury Zrównoważonej* studenci rozważają jakość architektury i struktur urbanistycznych w kontekście zmian klimatycznych i stanu środowiska naturalnego. Poznają nowoczesne technologie i zasady certyfikacji. Tematami semestralnymi są zarówno projekty architektoniczne przestrzeni publicznych i prywatnych, jak i urbanistyczne. W pracowni są realizowane prace konkursowe. Studenci kreatywnie podejmują różnorodne wyzwania architektoniczne, analizując problemy funkcjonalne i formalne. W projektach urbanistycznych starają się rozwiązywać problemy związane z komunikacją, ochroną środowiska, gospodarką wodną, gospodarowaniem energią, efektem ciepła w mieście starając się zapewniać możliwość bezpiecznego i komfortowego zamieszkiwania. Powstałe prace wpisują się w nowoczesne nurty architektury są oryginalne i interesujące merytorycznie. Prace dyplomowe i kursowe *Pracowni Architektury zrównoważonej* były już siedmiokrotnie nagradzane w konkursach studenckich. W opracowaniu *EQUILIBRE portfolio prac studenckich* zaprezentowano 21 projektów powstałych w latach 2015-2024 z w/w Pracowni oraz I Pracowni Projektowania Urbanistycznego i Projektowania Planowania Przestrzennego prowadzonej wspólnie z prof. dr hab. Elżbietą Raszeją. Jest to bardzo szerokie spektrum opracowań od wielowątkowych, planistyczno-urbanistycznych do projektów architektonicznych mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej, jak przedszkole czy ośrodek sportu.

Doświadczenie dydaktyczne Habilitanta nie ogranicza się jedynie do pracy na macierzystej uczelni. Są to również wykłady na Studiach Podyplomowych o nazwie *Planowanie Przestrzenne* prowadzonych przez Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej (2017-2022), praca na Wydziale Artystycznym Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych im. Michała Iwaszkiewicza (2013-2014)

oraz działalność dydaktyczna w formie wykładów on-line i wizyt studialnych na uczelniach zagranicznych: - w ramach programu UAP Study in English. w North West Normal University, Lanzhou, Chiny Environmental Design Faculty, przedmiot Landscape Design (od 2019 i obecnie) - na Wydziale Architektury Wnętrz meksykańskiej uczelni Centro diseño | cine | televisión (2021 – 2022)

Twórcza działalność artystyczna

Spis dorobku artystyczno-projektowego odnajdujemy w opracowaniu *EQUILIBRE dorobek*. Ilustracje i opisy projektów w opracowaniu *EQUILIBRE portfolio* oraz *EQUILIBRE autoreferat*. Jest to 140 stronicowa pozycja, starannie opracowana graficznie (podobnie jak pozostałe tomy dokumentacji), formatu A4 w pionie z tekstem i ilustracjami.

Projekty zostały przedstawione w pięciu grupach:

- A. Architektura – domy jednorodzinne (5 obiektów)
- B. Architektura – obiekty publiczne (7)
- c. Wnętrza prywatne (4)
- D. Wnętrza publiczne (1)
- E. Wystawy muzealne (3)

Zamieszczony na str. 9 opis autorskiej pracowni Habilitanta doskonale syntetyzuje jego credo twórcze, cele i priorytety w projektowaniu, podkreśla potrzebę realizacji praktycznej rozpatrywanych teoretycznie współczesnych wyzwań cywilizacyjnych.

Przedstawione w grupach A i B obiekty to głównie projekty koncepcyjne, niektóre w fazie przygotowań do realizacji. Proste, zgeometryzowane kompozycje brył z elementami rytmicznymi w detalu kryją w sobie równie proste układy funkcjonalne.

Projekty domów i wnętrz są przemyślane kompozycyjnie, bazują na kompozycji płaszczyzn i delikatnie różnicowanych plam koloru. Wnętrza są jasne, lekkie przez delikatność zastosowanych form mebli, oświetlenia i dekoracji. Z rozwiązań funkcjonalnych pozytywnie zwraca uwagę układ funkcjonalny pokoi akademika w Mediolanie. Skala pawilonu SAM w Borówcu wydaje się zbyt monumentalna, jak na lokalizację w krajobrazie. W kompozycji bryły pawilonu Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy interesująco prezentują się układy rytmiczne elewacji.

Zrealizowany projekt wnętrza pawilonu Cavalia (z kategorii D) to czytelny układ funkcjonalny, jasne, harmonijne wnętrze z uporządkowaniem kompozycyjnym poziomych linii drzwi, okien i wbudowanych mebli. Subtelne różnice w detalu i charakterze dobranych sprzętów, jak charakterystyczne wyplatane krzesła czy organiczne formy lamp stanowią o odrębności poszczególnych stref wnętrza. Z przedstawionych projektów najbardziej zaciekały mnie projekty wystawiennicze. m.in. dla Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Śreniawie. Zadanie zaprojektowania ekspozytorów i gablot dla wyjątkowo nietypowych eksponatów było zapewne dużym wyzwaniem. Powstała ekspozycja jest czytelna, o dobrym nasyceniu eksponatem, ciekawa i zapamiętywalna. W ekspozycji *Historia powiatu ostrowskiego* w Muzeum w Lewkowie współczesne elementy wystawy, kolorystyka ścian i podłóg dobrze współgrają z błękitną dekoracją ścian dawnych pomieszczeń dworu.

Reasumując różnorodność przedstawionych projektów od rzeźbiarskiej formy przestrzennej, wnętrz do obiektów architektonicznych i wystawienniczych potwierdza duże umiejętności warsztatowe i profesjonalizm projektanta.

Autoreferat

EQUILIBRE Autoreferat to 71 ilustrowanych stron tekstu. Autor omawia chronologicznie etapy własnej edukacji, formułuje swoje twórcze priorytety. Forma wypowiedzi jest precyzyjna i logiczna. Holistyka rozwiązań, zrównoważony rozwój, waga kontekstu istniejącego przestrzennego dla nowej architektury, relacje wnętrza z zewnątrz, równowaga potrzeb i możliwości twórcy i odbiorcy to najważniejsze priorytety pracy. Autor przedstawia projekty dla niego ważne, opisuje etapy autorskiego procesu projektowego i realizacyjnego. Na końcu opisuje dzieła habilitacyjne.

Realizacje zgłoszone to cztery pozycje z 26 projektowanych w latach 2012-2024:

Projekt wnętrza apartamentu w Poznaniu.

Projekt wnętrza domu jednorodzinnego w Zborowie.

Projekt wnętrza Pawilonu sprzedażowego osiedla Cavallia.

Projekt wystawy stałej „Przetwórstwo i przemysł rolno-spożywczy”.

Są to projekty różne funkcjonalnie, przygotowane dla różnych inwestorów, ale spójne w metodyce pracy i spełniające opisywane w autoreferacie autorskie priorytety.

Wydaje mi się, że kolejność prezentacji projektów nie jest przypadkowa i wiąże się z ich

nasyceniem formą i kolorem. Projekt apartamentu w Poznaniu wydaje mi się pod względem zastosowanych materiałów i barw nie tyle zrównoważony, co monotony. Kolejny projekt wnętrzu domu wydaje się ciekawszy, tu ciepło drewna, złoto-pomarańczowe akcenty i kontekst zieleni przyrody tworzą bardziej interesującą kompozycję. Pawilon, już przeze mnie wcześniej opisywany to wnętrze o jeszcze większym nasyceniu formą. I na końcu wystawa, duże przestrzenie, gdzie eksponaty na tle istniejącej konstrukcji i projektowanych ścian tworzą wielkie bogactwo wizualne. Poszczególne części wystawy Piekarnia, Cukrownia, Olejarstwo, Serowarstwo zawierają eksponaty bardzo różne, różnej wielkości, wykonane z różnych tworzyw, formalnie trudne do zestawiania ze sobą. Widać próby uporządkowania kompozycji przez tworzenia mocniejszych akcentów w tej mnogości drobiazgów jak np. naścienna kompozycja z niecek. Wystawa pokazuje nam duże bogactwo form, ale bez efektu stłoczenia z „zachowaniem oddechu” i dojścia do poszczególnych eksponatów. Zamieszczone fotografie obejmują wiele, a człowiek oglądający wystawę koncentruje się bardziej na poszczególnych elementach. Kąt widzenia ogranicza nas do kadrowania przestrzeni. Szkoda, że w dokumentacji wystawy jest tak mało fotograficznych zbliżeń.

Moja uwaga - w realizacji wystawy przewija się dwubarwna posadzka, posadzka o układzie karo. Dla mnie nie wszędzie dobrze współgra ona z eksponatami (zamieszczona na str. 61. górna fotografia). W dużej płaszczyźnie może się też wydawać się dość agresywną (str.57).

Konkluzja

Wydaje się, że niewielu dydaktyków może poszczycić się dorobkiem dydaktycznym i doświadczeniem w prowadzeniu tak szerokiego spektrum przedmiotów jak Pan dr Tomasz Piwiński. Doświadczenie w planowaniu, urbanistyce, projektowaniu architektonicznym, projektowaniu wnętrza oraz metodyce przekazywania wiedzy teoretycznej stawia Pana Tomasza jako dydaktyka wyjątkowego w skali uczelni artystycznych. Credo twórcze artysty – szeroko pojęta równowaga (*equilibre*) określa jego metody pracy zarówno twórczej jak i pedagogicznej. Aktywny w działaniach organizacyjnych uczelni, piastujący wiele odpowiedzialnych stanowisk jest ceniony w środowisku akademickim czego dowodem jest funkcja prodziekana Wydziału Architektury i Wzornictwa.

Cenną pasję zainteresowania najnowszymi osiągnięciami technicznymi w zakresie zrównoważonego projektowania, Habilitant przekazuje swoim studentom.

Obszar działań twórczych Pana Tomasza jest bardzo szeroki od architektury do wnętrza i projektów

wystawienniczych. Spójność architektury i wnętrz, przenikanie wnętrza z zewnątrz, projektowanie oparte na szeroko pojętej równowadze to zasady ważne w pracy Habilitanta. W oparciu o geometryczną harmonię i prostotę funkcji realizuje ciekawe pomysły kompozycyjne, dba o zróżnicowany detal, delikatnie zestawia barwy i formy.

Projekty i realizacje zgłoszone, jako dzieło habilitacyjne to projekty dla różnych inwestorów, ale opracowane zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, reprezentujące przyjętą metodykę habilitanta i opisywane w autoreferacie priorytety. Przedstawione realizacje można zakwalifikować, jako interesujące osiągnięcia w dyscyplinie Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Refleksje dydaktyka, credo twórcy oparte na szeroko pojętej równowadze, obraz kontekstu działań projektanta, który nie boi się technologicznych wyzwań współczesności stanowią opracowanie oryginalne, cenne w kontekście rozwoju naszej dyscypliny.

Dlatego zgłaszam poparcie wniosku o nadanie Panu dr Tomaszowi Piwińskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki, dyscyplinie Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Z poważaniem dr hab. Joanna Walendzik-Stefańska, prof. ASP w Warszawie